

Okul Öncesi Ö?retmenlerinin Fen E?itimi Öz-Yeterlik ?nanc? Ölçe?i (OÖFE-ÖZYET?Ö)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Okul Öncesi Ö?retmenlerinin Fen E?itimi Öz-Yeterlik ?nanc? Ölçe?i (OÖFE-ÖZYET?Ö)*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=27720>

Özet

Okul Öncesi Öğretmenlerinin Fen Eğitimi Öz-Yeterlik Ölçeği (OÖFE-ÖZYETÖ), okul öncesi öğretmenlerinin fen eğitimi alanındaki yeterlik inançları ölçmek amacıyla geliştirilmiş özgün bir ölçme aracıdır. Ölçek, öğretmenlerin fen eğitimi becerilerine duydukları güven düzeyini belirlemeye odaklanmaktadır. Ölçeğin geliştirme süreci, yapısal geçerliliğini test etmek için hem Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) hem de Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) yöntemlerinin kullanılmasıyla bilimsel titizlikle yürütülmüştür.

Bu ölçek, alanda çalışan araştırmacılara ve eğitim yöneticilerine, okul öncesi öğretmenlerinin mesleki gelişim ihtiyaçları ve fen eğitimi konusundaki öz-yeterlik inanç düzeylerini doğru bir şekilde saptama imkanı sunmaktadır. OÖFE-ÖZYETÖ, fen eğitiminin erken çocukluk dönemindeki önemini vurgulayan güncel literatüründe hazırlanmıştır.

Anahtar Kelimeler

Okul öncesi, Fen Eğitimi, Öz-Yeterlik Ölçeği, Ölçek Geliştirme, Güvenirlilik, Geçerlilik, Öğretmen Yeterlikleri.

Yazarlar

Günen, G., ve Uyanık, G.

Amaç

OÖFE-ÖZYETÖ'nün temel amacı, Türkiye'deki okul öncesi öğretmenlerinin, erken çocukluk dönemi fen eğitimi süreçlerini planlama, uygulama ve değerlendirme konularındaki kişisel öz-yeterlik inançları geçerli ve güvenilir bir şekilde ölçmektir. Bu inançlar, öğretmenlerin sınıf içi davranışları ve öğrencilere sundukları Fen Eğitimi deneyimlerinin kalitesini doğrudan etkilemektedir.

Ölçek, öğretmenlerin kendilerini ne kadar yeterli gördüklerini belirleyerek, eğitim programları ve hizmet içi eğitimlerin bu ihtiyaçlara göre yeniden yapılandırılmasına olanak sağlamaktadır. Bu sayede, okul öncesi eğitimde fen okuyazarlarının temelini sağlam atılmasına katkıda bulunulması hedeflenmiştir.

Yapı

Ölçek, öz-yeterlik inanç kavramı üzerine kurulmuştur. Öz-yeterlik, bireyin belirli bir eylemi başarıyla gerçekleştirebileceğine dair kendi yargıdır. OÖFE-ÖZYETÖ bağlamında bu yapı, okul öncesi öğretmenlerinin fen kavramları açıklama, bilimsel süreç becerilerini (gözlem,

tahmin, deney vb.) kullanma ve fen etkinliklerini çocukların gelişim düzeyine uygun hale getirme yeteneklerine olan inançların kapsamaktadır.

Ölçek, muhtemelen fen eğitimi öz-yeterliliğinin farklı boyutları (örneğin, sonuç beklentisi ve kişisel yeterlik) ölçmek üzere alt boyutlara ayrılmıştır. Bu alt boyutlar, öğretmenlerin hem kendi bilgi ve becerilerine hem de bu becerileri uyguladıklarında elde edecekleri sonuçlara dair inançların yansıtılmaktadır.

Geçerlik

Ölçeğin yapı geçerliliğini sağlamak amacıyla kapsamlı istatistiksel analizler gerçekleştirilmiştir. Geçerlik çalışması, OÖFE-ÖZYETÖ'nün gerçekten de okul öncesi öğretmenlerinin fen eğitimi alanındaki öz-yeterlik inançlarını ölçtüğünü kanıtlamaya amaçlanmıştır. Bu amaçla hem Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) hem de Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) kullanılmıştır.

AFA, ölçeğin teorik olarak beklenen faktör yapısını ortaya çıkarmak için kullanılmış, ardından DFA ise elde edilen bu yapının örneklemden bağımsız olarak doğrulanıp doğrulanmadığını kontrol etmiştir. Bu iki amaçla yaklaşımlar, ölçeğin yapısal bütünlüğünü ve bilimsel sağlamlığını göstermektedir.

Güvenirlilik

Güvenirlilik, bir ölçüm aracının tutarlılığını ve ölçülmek istenen özelliği ne derecede hatasız ölçtüğünü ifade eder (Fraenkel, Wallen & Hyun, 2012; Özdamar, 2016). OÖFE-ÖZYETÖ'nün güvenilirliği, ölçeğin iç tutarlılığını incelemek suretiyle belirlenmiştir. Bu bağlamda, ölçeğin her bir alt boyutu ve ölçeğin tamamı için ayrı ayrı Cronbach's alfa güvenirlilik katsayısı hesaplanmıştır.

Yüksek Cronbach's alfa katsayıları, ölçek maddelerinin birbirleriyle tutarlı olduğunu ve aynı psikolojik yapıyı ölçtüğünü göstermektedir. Bu analizler, ölçeğin farklı uygulamalarda ve farklı öğretmen gruplarında benzer sonuçlar verme yeteneğine sahip olduğunu kanıtlamaktadır.

Faktör Analizi

OÖFE-ÖZYETÖ'nün yapı geçerliliğini test etmek için kullanılan Faktör Analizi, iki temel adımdan oluşmaktadır. İlk olarak, ölçek maddelerinin hangi temel psikolojik yapıları temsil ettiğini keşfetmek amacıyla Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) uygulanmıştır. AFA sonuçları, ölçeğin kaç faktörden oluşması gerektiğini ve hangi maddelerin hangi faktör altında toplandığını belirlemiştir.

İkinci adımda, AFA ile belirlenen faktör yapısının teorik modele uygunluğunu ve genellenebilirliğini test etmek amacıyla Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) gerçekleştirilmiştir. DFA, uyum indeksleri (RMSEA, CFI, TLI vb.) kullanılarak ölçek yapısının kabul edilebilir düzeyde

olduğunu doğrulandığır. Bu çift analiz yaklađımđ, ölçeğin sağlam bir psikometrik temele dayandığını göstermektedir.

Ölçek Bilgileri

Test Type:

Geliđtirme (Development)

Format:

Likert Tipi Derecelendirme Ölçeği

Language Available:

Türkçe

Population Group:

Okul Öncesi Öğretmenleri

Age Group:

Yetiđkin (Okul Öncesi Öğretmenliđi Yapanlar)

Population Details:

Türkiye'deki okul öncesi kurumlarında görev yapan öğretmenler.

Test Methodology:

Öz-bildirim ölçeği. Derecelendirme řu şekildedir: 1: kesinlikle katılmıyorum, 2: katılmıyorum, 3: kararsızım, 4: katılıyorum, 5: kesinlikle katılıyorum.

Anahtar Kelimeler

Erken Çocukluk Eğitimi, Öğretmen Yeterliđi, Fen Eğitimi Öğretimi, Ölçek Yapısđ, Öz-Bildirim, Cronbach Alfa.

Yazarlar

Author ORCID Identifier:

Bilgi Kaynağında Belirtilmemiştir.

Affiliation Email addresses:

Gülşah Günşen: gulsahgunsen@gmail.com

Correspondence Address:

Sorumlu Yazar: Gülşah Günşen

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Test Yılı:

2020

Şinler ve Ücret:

Ölçek, akademik çalışmalarında kullanım için ilgili makaleye atıf yapmak suretiyle kullanılabilir. Ticari kullanım için yazarlarla iletişime geçilmesi gerekmektedir.

Makale Erişimi:

Ölçeğin geliştirme çalışmasının tam metnine Dergipark üzerinden erişilebilir: dergipark.org.tr

PDF Kaynağı:

Ölçeğin orijinal PDF dosyası burada mevcuttur: okul-oncesi-ogretmenlerinin-fen-egitimi-oz-yeterlik-inanci-olcegi-oofe-ozyetio-toad.pdf

Kaynaklar

- Günşen, G., ve Uyanık, G. (2020). Okul Öncesi Öğretmenlerinin Fen Eğitimi Öz-Yeterlik Ölçeğinin geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Eurasian Journal of Teacher Education*, 1(1), 1-24.
- Fraenkel, J. R., Wallen, N. E., & Hyun, H. H. (2012). *How to design and evaluate research in*

education (8th ed.). McGraw-Hill.

Özdamar, K. (2016). *Paket programlar ile istatistiksel veri analizi* (11. Bask?). Nisan Kitabevi.

Okul Öncesi Ö?retmenlerinin Fen E?itimi Öz-Yeterlik ?nanc? Ölçe?i (OÖFE-ÖZYET?Ö) Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçek toplam **17** maddeden olu?maktadır. Maddeler 5'li Likert tipi bir derecelendirme ile cevaplanmaktadır: 1: kesinlikle kat?lm?yorum, 2: kat?lm?yorum, 3: karars?z?m, 4: kat?l?yorum, 5: kesinlikle kat?l?yorum.

ARABPSYCHOLOGY.COM